

Vårt Luftvärn

Luftvärnets Befälsutbildningsförbunds tidskrift

Nr 3 • Årgång 75 • 2015

Luftvärnets Befälsutbildningsförbund

Box 27019, 102 51 STOCKHOLM
Östhammarsgatan 70
Tfn 08-664 71 89
E-post: lv@forsvarsutbildarna.se
Internet: www.forsvarsutbildarna.se/lv
Facebook: [Svenskt Luftvärn](#)

Kanslichef

Georg Ekeström
Grindvägen 22 B
761 62 NORRTÄLJE
Tfn bostaden 0176-164 07

Lvbyn kursgård

Ytterskär 2, 760 40 VÄDDÖ
Tfn 0176-542 19, Fax 0176-545 92
E-post: vaddo@forsvarsutbildarna.se
Internet: www.forsvarsutbildarna.se/vaddo

Intendent

Ann-Katrin Johansson
Mobil 0708-990 632

Vårt Luftvärn

PRV utgivningsbevis nr 1678

E-post: lv@forsvarsutbildarna.se
Ansvarig utgivare Georg Ekeström
Tfn bostaden 0176-164 07

Redaktör

Björn Kagger
E-post: bjorn.kagger@forsvarsutbildarna.se

Medlemskap

Avgift 40 kr per år, ständigt medlemskap 500 kr.
Betalas till plusgiro 598 88-8, alternativt till
bankgiro 966-1497.
Avgift för medlemmar i Stockholms Luftvärns-
förenings Skytteklubb och Roslagens Hemvärns-
förening betalas av respektive förening.

Innehåll nr 3 år 2015

Det börjar bli oroligt!.....	s 3
Chefsväxling för ULv.....	s 4
ULv höstaktiviteter 2015.....	s 4
ULv rekrytering 22 augusti.....	s 4
Förbundsfunktionärer 2015.....	s 5
Föbundsstämma 2016.....	s 5
Aster ersätter Hawk?.....	s 6
Studiebesök vid Amf 1, simulatorer.....	s 11
Blixt från klar himmel.....	s 12
Guld i EM, Skytteklubben.....	s 15
Våravslutning för ULv.	s 16
Studiebesök vid Södersjukhuset.....	s 18
Stämman 2015 hölls på Karlberg	s 19
Aktiviteter hösten 2015.....	s 20

Omslaget:

En enhet Aster SAMP/T kan samtidigt
engagera tio olika mål varvet runt.
Se artikel på sid 6.

Tryck: Affärstryckeriet, Norrtälje

MILJÖMÄRKT Trycksak lic nr 341 290

Det börjar bli oroligt!

Per-Olov Lisén – förbundsordförande

Det börjar bli oroligt i närområdet! Den ökade aktiviteten på Östersjön har inte undgått någon. Det sätter ljus på försvarsfrågan, vilket i sig är bra, men det är givetvis en utveckling som inte är önskvärd.

I april kom regeringens inriktningsproposition för Försvaret 2016–2020. Där stod att läsa att Sverige även fortsättningsvis ska ha två luftvärnsbataljoner, som också ska kunna verka i brigad. Robot 70 ska ersättas med Robot 98, och anskaffning av en ersättning till robot 97 ska påbörjas men inte slutföras under perioden. Själva ersättandet får vänta till efter 2020.

Övningsverksamheten har varit omfattande. I slutet av maj genomfördes den stora flygövningen Arctic Challenge Exercise (ACE15) med över hundra deltagande stridsflyg från många länder. På vår Facebook-sida "Svenskt Luftvärn" kunde vi bl.a. rapportera om F 16 från den italienska Aviano-basen, som under övningen stationerades på Kallax. Ett par veckor senare genomfördes BALTOPS, en marin övning där de mediala blickarna riktades mot skyn när det amerikanska strategiska bombflyget äntrade svenskt luftrum över Ravlunda skjutfält. På den ryska sidan väntar "Unionssköld-2015" som inleds den 10:e september.

Luftvärnsförbundets uppgift är att med ideella krafter bidra till ett starkt luftförsvar. En plattform för detta är Lvbyn, en av förbundets stoltheter med en sextioårig tradition. Många av oss har tillbringat

Per-Olov Lisén.

åtskilliga härliga Väddö-vistelser där. Njutit av den utomordentliga miljön och förplägnad utöver det vanliga. I över tio år har Ann-Katrin drivit verksamheten med största akurates.

Vi vet också att denna juvel vållat oss en del bekymmer; det kostar på att driva verksamheten och ekonomin är en ständig källa till utmaningar. Förbundsstyrelsen har tagit initiativ till två utredningar som ska presenteras i höst. Utredningarna drivs parallellt med direktiv att ta fram beslutsunderlag för dels ett utvecklingsalternativ, dels för ett avvecklingsalternativ. Det finns alltså inget alternativ för att fortsätta "status quo". Det är antingen eller som gäller nu. Hållbar drift eller avveckling.

Beslutet om Lvbyns framtid kommer att påverka hela förbundet i grunden. Om du som medlem vill bidra till utredningarna eller mer allmänt uttrycka din åsikt, tveka inte att höra av dig till mig eller förbundskansliet.

Chefsväxling för ULv

Sergeant Johan Valström har från 1 juli 2015 övertagit tjänsten som kurschef för ungdomsavdelningen ULv med kapten Börje Lantz som ställföreträdare. Detta innebär en växling av befattning mellan

tidigare kurschef och ställföreträdare. Det görs för att få en så smidig och fullödig överlämning som möjligt inför Börje Lantz stundande pensionering efter utbildningsåret 2015/2016.

ULv höstaktiviteter 2015

- 22 augusti: rekryteringsförevisning i Norrtälje.
- 2 september: kvällslektion i Norrtälje, för de äldre med minst en "romb".
- 11-13 september: helgövning på Väddö för alla.
- 30 september: kvällslektion i Norrtälje, för de äldre med minst en "romb".
- 2-4 oktober: helgövning på Väddö för alla.
- Höstlovet: central luftvärnskurs på Lv 6 i Halmstad, för de äldre med minst en "romb".
- 27 oktober (höstlov): uniformsutlämning vid Amf 1 eller Livgardet för nya medlemmar.
- 11 november: kvällslektion i Norrtälje, för de äldre med minst en "romb".
- 13-15 november: helgövning vid Livgardet i Kungsängen för alla.
- 12 december: terminsavslutning i Norrtälje eller Stockholm för alla.

Datumen ovan är preliminära och ytterligare aktiviteter kan tillkomma. Information kommer som vanligt månadsvis i kursorder och finns också hos ULv på Internet: www.forsvarsutbildarna.se/ulv

ULv rekrytering i Norrtälje lördagen 22 augusti

Ungdomar mellan 15 och 20 år som är intresserade av det militära försvaret inbjuds till information om Luftvärnsförbundets ungdomsavdelning ULv i Norrtälje lördagen 22 augusti. Samling utanför f.d. vaken till Lv 3 kl 1100. Verksamheten slutar på samma plats ca kl 1300.

Ytterligare information och anmälningsblanketter utdelas vid förevisningen och finns hos ULv på Internet. Du kan även kontakta oss via e-post ulv@forsvarsutbildarna.se eller ringa till kurschefen ULv, Johan Valström på telefon 0703-265 873, alternativt stf kurschefen Börje Lantz på 0703-793 342.

Välkommen!

Förbundsfunctionärer 2015

Sju ur styrelsen: fr.v. Christer Molander, Michael Reberg, Ulf Moen, Per-Olov Lisén, Georg Ekeström, Börje Lantz, Björn Kagger.

Efter förbundsstämman i Stockholm den 21 mars har Luftvärnsförbundet nu följande funktionärer invalda:

Förbundsstyrelse:

Per-Olov Lisén (förbundsordförande),
Christer Molander (vice förbundsordförande),
Michael Reberg (förbundssekreterare),
Georg Ekeström (förbunds-kassör),
Anders Fransson, Ulf Hammarlund,
Johan Jönsson, Björn Kagger, Börje Lantz,

Lennart Lundberg, Ulf Moen,
Filip Scheynius.

Revisorer: Claes-Göran Joëlsson,
John Fürstenbach, Lars-Gunnar Sederlin
(ersättare).

Valberedning: Anders Fransson (ordförande),
Per Jönsson, Alexander Westman.

Samtliga förbundsfunctionärer nås via
kansliet eller med e-post:

fornamn.efternamn@forsvarsutbildarna.se

Meddelande om förbundsstämma 2016

Luftvärnsförbundets ordinarie stämma 2016 genomförs preliminärt under lördagen den 19 mars i Stockholm. Motioner och förslag ska vara förbunds-kansliet tillhanda senast den 15 januari. Slutlig kallelse kommer i vinternumret av "Vårt Luftvärn". Boka redan nu i almanackan!

Aster ersätter Hawk?

Major Per Gerdle, LvSS

Ryska S-300. En familj av långräckviddiga luftvärnssystem där robotarna styrs med en kombination av kommando-styrning i banfasen och TVM/semiaktiv målsökare i slutfasen.

Sedan den så kallade påsk-incidenten, Rysslands återtagande av Krim och kriget i Ukraina har diskussioner om att ersätta robotsystem 97 Hawk ökat i intensitet.

För Vårt Luftvärn skriver en av landets experter när det gäller luftvärnsrobotsystem, major Per Gerdle vid LvSS, om vilka system på världsmarknaden som kan tänkas vara ersättare till robot 97.

Det medelräckviddiga robotsystemet Hawk konstruerades i USA under 1950-talet. Till Sverige anskaffades systemet i början av 1960-talet. När Hawk anskaffades betraktades systemet med sin räckvidd på cirka 40 km och en höjdräckning på 18 km som ett medelräckviddigt system. Idag kan system med en räckvidd på 100 km betecknas som medelräckviddigt.

Nya räckviddsgränser?

Utvecklingen av olika flygsystem har under de senaste decennierna inneburit att flygburna vapnen kan släppas på allt längre avstånd. Som ett exempel kan nämnas att

frifallande bomber numera ofta utrustas med vingar samt GPS-navigering, vilket innebär att flygplanen ibland inte behöver komma innanför luftvärnets porté när vapnen släpps.

Ett sådant exempel på vapen är den amerikanska bomben GBU-39 (small diameter bomb) vilken uppges ha en räckvidd på cirka 100 km om den släpps från hög höjd. Exemplet visar på att ersättaren till Hawk rimligen bör ha betydligt längre räckvidd än vad dagens system har och att gränsen mellan medel- och långräckviddiga system bör flyttas uppåt.

Israeliska Rafael är en av producenterna av luftvärns-system som är intresserade av att delta i kommande svenska upphandlingar.

En annan fråga som brukar dyka upp när man diskuterar luftvärn är om det inte är bättre att ha många system med kort räckvidd istället för ett fåtal system med längre räckvidd?

Man kan få en bra yttäckning med hjälp av många system med kort räckvidd, men bekymret är att det finns en koppling mellan höjdtäckning och räckvidd. Som en grov tumregel brukar man säga att höjdtäckningen är cirka en tredjedel av räckvidden, exempelvis om ett system har räckvidd på 45 km är höjdtäckningen cirka 15 km. Följaktligen kan man inte få höjdtäckningen genom att utnyttja många korträckviddiga system.

Målsökare ett måste

För att få tillräcklig precision när man skall bekämpa luftmål på längre avstånd än cirka 20 km måste luftvärnsroboten vara utrustad med målsökare. I praktiken har detta inneburit att luftvärnssystemen världen över bara har ett antal olika systemlösningar att välja ibland, de viktigaste är:

- Semiaktiv radarmålsökare
- Aktiv radarmålsökare
- Passiv IR-målsökare

Semiaktiv radarmålsökare innebär att en eldedningsradar på marken belyser målet under hela skjutförloppet. Robotens målsökare styr roboten mot "den belysta fläcken". Hawk är ett exempel på ett semiaktivt system. Nackdelen med semiaktiva system är att om målet flyger bakom ett terränghinder, sett från belysningsradarn, under bekämpningsförloppet kommer roboten att missa. En variant av semiaktiv styrning är Track via missile (TVM), vilket innebär att den semiaktiva målsökaren skickar ner sin "bild" av målet till eldenheten där den jämförs med belysningsradarns uppfattning om målet. Styrkommandon beräknas därefter och skickas upp till roboten via en datalänk. TVM-styrning ger möjligheter till bättre störskydd.

Styr mot värmeutstrålning

Aktiv radarmålsökare innebär att roboten har en egen komplett radar. I teorin gör detta att systemet får en "fire and forget"-förmåga. Men på grund av att den inbyggda radarn har kort räckvidd behöver roboten få styrning från marken tills den är på en till två mils avstånd från målet då den egna radarn kan hitta målet.

Passiv IR-målsökare innebär att roboten styr mot målets värmeutstrålning. Moderna målsökare är bildalstrande vilket gör dem svårstörda. Även dessa system behöver viss styrning från marken under skjutförloppet innan den egna målsökaren kommer tillräckligt nära för att registrera målet. Den stora nackdelen med IR är dess väderberoende. I praktiken är det därför omöjligt för IR-system att bekämpa mål som flyger i moln.

Vad vi eftersträvar är ett system som kräver liten personalmängd, kan användas i alla typer av terräng, är svårt att störa, har

allväderskapacitet och inte har någon "Akilleshäla".

Jag har gjort ett urval av de system som finns på världsmarknaden och som har en räckvidd på minst 40 km (Hawks maximala räckvidd). De system som jag kommer att belysa mer i detalj är amerikanska Patriot, ryska S-300, fransk/italienska SAMP-T (Aster 30), tyska Iris-T SLM samt amerikanska/israeliska Stunner.

Amerikanska Patriot-roboten.

Patriot

Patriot började utvecklas i slutet på 1960-talet och togs i bruk 1976. Systemet använder sig av styrprincipen TVM. Förbandets centrala punkt är radarn AN/MPQ-53. Robotarna till systemet har utvecklats i olika steg, vissa av robotarna har kapacitet mot alla typer av luftmål inklusive viss förmåga mot TBM (taktiska ballistiska missiler med räckvidd under 600-1000 km). Antal

samtidiga robotar i luften kan vara maximalt nio för robotar av versionen Pac-2.

Räckvidd är för PAC-1 70 km och för Pac-2 100-150 km. Höjdtäckning uppges till 50-24 000 meter.

Den nyaste roboten till Patriot är PAC-3, som har en aktiv radarmålsökare. PAC-3 uppges klara av att bekämpa alla måltyper men är särskilt framtagen för att bekämpa ballistiska robotar (TBM). PAC-3-roboten är dock mycket dyr, uppskattningsvis 50-80 miljoner kronor per robot. De stora begränsningarna med Patriot, liksom alla andra semiaktiva och TVM-styrda system, är att eldledningsradarn måste följa målet under hela skjutförloppet vilket är svårt på grund av terrängen.

Radarn kan bara belysa mål i en 120 graders sektor, systemet är dessutom tungt, tar lång tid att gruppera och är mycket dyrt.

S-300

S-300 är en rysk familj av långräckviddiga luftvärnssystem där robotarna styrs med en kombination av kommandostyrning i banfasen och TVM/semiaktiv målsökare i slutfasen. Systemet utvecklades för att kunna skydda Sovjetunionen mot flygplan, ballistiska missiler och kryssningsrobotar. Räckvidden hos S-300 är beroende på robot upp till cirka 200 km. Höjdtäckningen är >25 km.

Det finns flera varianter av S-300. Här kan nämnas t.ex. S-300P (SA-10), S-300V (SA-12), SA-300PMU (SA-20). De flesta varianter är monterade på band- eller hjulfordon men det finns även system som går att montera på fartyg (S-300F-serien).

S-300-systemet har utvecklats stegvis så systemen skiljer sig inte fundamentalt från varandra. Systemet har successivt blivit mer

En enhet Aster SAMP/T kan samtidigt engagera tio olika mål varvet runt, med 16 robotar i luften samtidigt. Räckvidden är upp till 12 mil mot långsamtgående mål, kortare mot andra typer av mål.

lättroligt samt fått allt bättre förmåga mot TBM. Låghöjdsförmågan har förbättrats genom att till del utnyttja mastmonterade radarstationer.

Det finns även ett kinesiskt derivat av S-300 vid namn HQ-9 samt ett sydkoreanskt benämnt MSAM. Nyare ryska versioner av S-300 är S-400 och S-500.

S-300 är mer lättroligt än Patriot men har liksom alla semiaktiva/TVM-styrda system likartade problem med terrängmask och jordens krökning.

Aster SAMP/T (Sol-Air Moyenne Portée/Terrestre)

Frankrike och Italien startade ett samarbete 1987 som benämndes FSAF (Future Surface-to-Air Family) som skulle bygga på en gemensam lvrobot och en multifunktionsradar (MFR) för marinen och luftvärnet.

Landapplikationen SAMP/T baseras på roboten Aster 30.

Systemet består av en multifunktionsradar Arabel, elverk på separat lastbil, stridsledningenshet i container, integrerade VHF och Länk 16 kommunikationssystem samt lavetter bestående av lastbil med åtta robotbehållare med robotar. I Frankrike och Italien ingår fyra per system. Lavetterna kan grupperas på 10 km avstånd från radarn.

En eldenhet kan samtidigt engagera 10 mål varvet runt, med 16 robotar i luften samtidigt. Räckvidden är upp till 120 km mot långsamtgående mål, kortare mot andra typer av mål.

Systemet kan bekämpa flygplan, kryssningsrobotar, attackrobotar, UAV och korträkviddiga TBM. Roboten har en aktiv radarmålsökare. Målsökaren är särskilt anpassad för verkan mot lågt flygande mål.

Roboten Aster -30.

Principen för ett engagemangsförlopp är att multifunktionsradarn detekterar ett mål och bestämmer dess position. Alla upptäckta mål sänds till förbandets ledningsplats, där beslut om engagemang tas.

Via länk, radio eller fiber överförs skjutdata till någon av förbandets robotlavetter varvid roboten avfyras. Radarn fortsätter att följa målet och via radar överförs kontinuerligt målets position och fart till roboten. Roboten styr därefter mot den beräknade målpositionen. Roboten startar i slutfasen sin egen målsökare som läser på målet.

I den här typen av systemlösning behöver inte systemets radar själv se målet under hela skjutförloppet eftersom robotens egen målsökare själv kan styra mot målet. Problemet med terrängmask är därför mindre än för de tidigare nämnda systemen.

IRIS-T SLM

IRIS-T är ursprungligen en IR-jaktrrobot utvecklad av ett antal europeiska länder. Den har därefter vidareutvecklats till två olika varianter av luftvärnssystem:

- IRIS-T SLS. I Sverige kommer denna benämnas EldE 98 och är identisk med roboten som används av JAS.
- IRIS-T SLM. Räckvidden är max 40 km.

IRIS-T SLM är ett vertikallstartande luftvärnssystem med medellång räckvidd. Mellan marklavetten och roboten finns en enkelriktad datalänk vilken gör det möjligt att uppdatera roboten med ny måldata efter avfyring samt att destruera roboten.

Systemlösningen påminner mycket om den hos Aster med motsvarande fördelar, dock med skillnaden att infraröd målsökare inte ger allväderskapacitet.

Davids sling/Stunner

Davids Sling är ett amerikanskt/israeliskt system under utveckling för bekämpning av alla typer av luftmål inklusive TBM. Till stor del påminner systemlösningen om SAMP/T. Skillnaden är att roboten, Stunner, är utrustad med två målsökare, en aktiv radarmålsökare och en bildalstrande IR-målsökare. Detta bör bland annat innebära ett förbättrat störskydd. För att få plats med båda målsökarna är roboten utformad med en sned nos.

Roboten har en tre-stegs raketmotor. Startmotorn släpps kort efter start, under banfasen drivs roboten av det andra motorsteget. I slutfasen startas det tredje motorsteget vilket ger roboten mycket god manöverförmåga i slutfasen. Räckvidden sägs vara upp till 200 km.

Roboten får initialt styrkommandon från en markbaserad multifunktionsradar via en datalänk, i slutfasen tar någon av de inbyggda målsökarna över styrningen av roboten.

Systemlösningen påminner om Aster och IRIS T-SLM. Roboten har längre räckvidd samt bättre störskydd på grund av den dubbla målsökaren.

Faktaruta: Iris T SLS och SLM

	SLS (Rb 98)	SLM
Räckvidd max	> 10 km	>40 km
Räckvidd min	< 1 km	< 1 km
Hastighet [Mach]	> M2	> M3
Max bekämpningshöjd	> 5000 m	> 20000 m
Max belastning	> 40 G	> 40 G
Uplänk	Nej	Ja
Mållåsning före avfyrning	Ja	Nej
Mållåsning efter avfyrning	Ja	Ja
Robotar/lavett	4 st	8 st

Studiebesök vid Amf 1, Berga, simulatorer

onsdagen den 23 september

Soldater ur Hemvärnet med SIM-utrustning, västar och på hjälmarna.

För många är det välkänt att det finns simulatorer för ett stort antal militära materielområden. Det finns ett antal olika typer mer eller mindre komplexa, beroende på användningsområden. Piloter kan utbildas och öva i JAS-simulatorer, det finns simulatorer för stridsvagnar m.m. Så kallad SIM-utrustning finns för fordon, båtar och för att bäras av enskilda soldater.

Simulatorutrustning kan generellt sett indelas i sändande enheter som fästs på alla vapen, även eldhandvapen, och mottagande som registrerar träff. De används tillsammans med vapen med lös ammunition. Mottagarna anbringas på fordon m.m. Soldaterna bär västar som också registrerar när de blir träffade.

Luftvärnsförbundet genomför ett studiebesök vid Amfibieregementet där vi får se en del av de simulatorer som används vid militära övningar. Tillfälle kan också ges att få pröva på.

Besöket är endast öppet för Luftvärnsförbundets medlemmar som är svenska medborgare. *Giltig legitimation ska medföras!* Det sker kvällstid och inleds vid inpassering genom kasernvakten vid Amf 1 i Berga. Resor genom egen försorg. Parkering finns 300 m på höger hand innan vakten. SL-bussar går från Västerhaninge pendeltågsstation t.o.r. hållplats intill vakten. Se tidtabell hos SL på Internet: www.sl.se

Välkommen med din intresseanmälan **senast den 9 september** till Lv-förbundskansliet via e-post. Anmälan via telefon undanbeds. Ange namn, personnummer, e-postadress och organisationstillhörighet. Antalet platser är begränsat och besked om antagning (eller ej), tidpunkt samt mer detaljer ges via e-post senast **en vecka före besöket**.

Christer Molander
Vice förbundsordförande, arrangör.

Blixt från klar himmel

Överstelöjtnant Jan Forsberg, Försvarshögskolan

De ryska luftlandsättningstrupperna är ett eget vapenslag sedan de bildades i Sovjetunionen på 1930-talet. Här marscherar de på Röda torget under segerparaden som äger rum den 9 maj varje år. Målet är att denna snabbinsatsstyrka ska bestå av 72 500 man.

Under de senaste åren har Ryssland genomfört flera stora övningar med luftlandsättningsförband. Inte sedan Sovjetunionens sönderfall har så stora förband luftlandsatts med fallskärm som under övningarna de senaste fem åren. Fallskärmsjägarna i luftlandsättningstrupperna har alltid räknats som elitsoldater i såväl Sovjetunionen som Ryssland. Övningarna visar tydligt på att Ryssland är kapabelt att genomföra stora luftlandsättningar med precision och under fältmässiga förhållanden. Man behärskar metodiken såväl som teknik och materiel för en framgångsrik operation.

De ryska luftlandsättningstrupperna är ett eget vapenslag sedan de bildades i Sovjetunionen på 1930-talet. Tidigt insåg man i dåvarande Sovjetunionen värdet av luftburna operationer i samverkan med pansrade spjutspetsar på marken. Under efterkrigstiden har man haft sju till nio divisioner om cirka sjutusen man insatsberedda på olika beredskapsnivåer. Sedan 1990 har antalet förband mer än halverats. För närvarande bedöms Ryssland förfoga över drygt fyra divisioner för luftland-

sättning. Därutöver kommer ett antal luftlandsättningsbrigader som tillhör vapenslaget.

Deltog i Georgienkriget

Vissa av dessa enheter sattes in under Georgienkriget och fick där stridserfarenhet. Delar av 76. gardesluftlandsättningsdivisionen var insatt under 2008. Divisionen anses vara det mest prioriterade luftlandsättningsförbandet i Ryssland. 7. gardesluftlandsättningsdivisionen är särskilt utbildad

Nya pansarskyttefordonet BMD-4M luftlandsätts med besättningen i fordonet. Vikt 13,5 ton, maxhastighet 70 km/h, beväpning 10 cm kanon med parallellkopplad 30 mm akan.

för strid i bergsområden och bergsjägar-enheter ingår. 98. gardesluftlandsättningsdivisionen i Ivanovo bildades efter Sovjetunionens sönderfall och 1998 tillfördes delar av 106. gardesluftlandsättningsdivisionen från Tula. Även delar av denna division var insatt i Georgienkriget.

Luftburna spetsnazförband insatta på Krim

45. spaningsregementet i Kubinka utanför Moskva ingår också i luftlandsättningstrupperna. Regimentet består av två bataljoner och är ett renodlat spetsnazförband. Regimentet var insatt i operationen på Krim under våren 2014. Därutöver finns det ytterligare fyra enskilda brigader om tre bataljoner vardera samt en stridsskola. Samtliga förband står under befäl av chefen för VDV (luftlandsättningstrupperna) generalöverste Vladimir Sjamanov. Redan i mars 2010 genomfördes en stor luftlandsättningsövning utanför Pskov fem mil öster om den rysk-estniska gränsen. Under ledning av 76. gardesluft-

landsättningsdivisionen fälldes närmare åttahundra man med fallskärm från Il-76-transportflygplan. Denna styrka motsvarar två fallskärmsjägarbataljoner. Samtidigt fälldes fjorton stridsfordon i fallskärm under samma övning. Bland annat satt personal i BMD-2-stridsfordonen under själva fällningen. Detta möjliggjordes med de särskilda kosmonautstolar som finns för denna typ av luftlandsättning. Med personalen i fordonen kortas tiden för återsamling och insats avsevärt.

Följande divisioner finns för närvarande inom luftlandsättningstrupperna (VDV):

- 7. gardesluftlandsättningsdivisionen i Novorossijsk
- 76. gardesluftlandsättningsdivisionen i Pskov
- 98. gardesluftlandsättningsdivisionen i Ivanovo
- 106. gardesluftlandsättningsdivisionen i Tula

Transportflygplanet Il-76.

12,5 cm kanoner

Under sommaren 2010 genomförde 98. gardesluftlandsättningsdivisionen en ännu större övning med fällning av såväl personal som materiel. Ett av övningsmomenten under övningen var övergång av vattendrag – i det här fallet floden Volga som på platsen är en kilometer bred. Huvuddelen av bandfordonen vid luftlandsättningsdivisionerna är baserade på BMD-fordon, vilket gjorde att allt fungerade bra. BMD-fordonen är amfibiska och försedda med vattenstråledrift, vilket gör att fordonen tar sig väl fram i vatten. Bland fordonen fanns pansarskyttevagn BMD-2, understödsvagn 2S9 Nona-S med 12 cm granatkastare, eldledningsvagn 1V119 Reostat och den nya pansarvärnskanonvagnen 2S25 Sprut med slätborrad 12,5 cm kanon. Dessutom fälldes för första gången BMD-4M. Den nya versionen BMD-4M skiljer sig främst genom att man har satt i en BMP-3-motor med tillhörande kraftöverföring. Syftet är att rationalisera tillverkningen av pansarskyttefordon.

Hot mot Estland?

Under 2013 och framför allt 2014 ökade övningsintensiteten avsevärt i Ryssland. Vid vissa övningar deltog inte mindre än 160 000 soldater. Även luftlandsättningsförbanden deltog i övningarna. I mars 2014 genomfördes den största fallskärmsfällningen på tjugo år. Inte mindre än 3 500 soldater fälldes i en taktisk övning där tjugofem procent av hela lufttransportkapaciteten utnyttjades. I övningen deltog

också 90 stridsflygplan och 120 helikoptrar. Även en luftlandsättning vid arktiska basen Temp på Kotelnjööarna, utanför Sibiriens nordöstra kust, genomfördes inom ramen för övningen. I mitten på augusti 2014 genomförde Ryssland en storövning intill Estlands gräns under vilken 2 600 soldater luftlandsattes. I övningen deltog också fallskärmsjägare ur de vitryska stridskrafterna samt artilleri och luftvärnsförband ur 76. divisionen, som är förlagd endast femtio kilometer från Estlands gräns.

Pzkw 2S25 Sprut

Snabbinsatsstyrka på 72 500 man

I augusti 2014 meddelade den ryska generalstaben att Ryssland avser att inför 2020 nästan fördubbla antalet soldater i luftlandsättningsförbanden. Varje division skall utökas med ytterligare ett luftlandsättningsregemente. Detta innebär att luftlandsättningsstruppernas numerär ökar till 72 500 soldater. Rysslands medvetna satsning på luftlandsättningsförband är ytterligare ett tecken på landets ambitioner att snabbt kunna ingripa mot hot inom Rysslands närområde. Syftet är att snabbt få slagkraftiga styrkor på plats för att markera militär närvaro. Under kalla kriget hade Sovjetunionen en betydande luftlandsättningskapacitet, men efter landsättningen var rörligheten begränsad och de medförda vapensystemen var mer anpassade för försvarsstrid. Med de nu tillförda moderna fordons- och vapensystemen får dessa extremt lättrorliga styrkor också en stor anfallskraft genom sin ökade eldkraft.

Guld i EM

Ulf Moen – ordförande i Stockholms Luftvärnsförenings Skytteklubb

En svensk skytt förbereder sig inför en station på EM i gevär.

Vi befinner oss i en tävlingsintensiv period och skytteklubbens medlemmar deltar i många tävlingar både i Sverige och utomlands.

En av årets största tävlingar var EM i gevär i Ungern i juni där Sverige tog en fjärdeplats i lag och skytteklubbens medlem Johan H tog guld i open senior. I september är det hagel-VM i Italien och flera medlemmar planerar just nu sin resa dit.

Skytteklubben höll en gevärstävling i maj med ett mycket lyckat resultat. Med alla stora tävlingar har vi planerat att arrangera färre tävlingar än förra året. Att bygga och genomföra en tävling kräver mycket

förberedelse och hårt arbete. Det bygger på att våra medlemmar engagerar sig. En förutsättning för att det ska finnas bra tävlingar är att klubbar med duktiga medlemmar och bra banor genomför tävlingar. Det är samtidigt en balansgång att inte överbelasta arbetsinsatsen som krävs av medlemmarna, speciellt ett år med flera internationella mästerskap.

Tyvärr har det hänt att medlemmar som tagit på sig arbetsuppgifter bara har uteblivit från genomförandet. Under året har skytteklubbens styrelse därför tvingats stänga av bantillgången för medlemmar som åsidosatt sina åtaganden.

Hageltävling i ett vårsoligt Malmö.

Vi kommer under hösten ta in nationella skyttar. Medlemmar som vill komma med i sektionen för nationellt skytte ska ansöka under augusti månad och vid beviljat medlemskap blir man provmedlem under september. Som vanligt krävs en korrekt ifylld ansökan med referenser och ett öppnat utdrag från polisen. Mer detaljer finns på hemsidan www.skytteklubben.se

Våravslutning för ULv

Åskådarna väntar på att förevisningen ska börja.

En klassiker för Luftvärnsförbundet på försommaren är ungdomsavdelningen ULv:s våravslutning i Lvbyn på Väddö. I år var det söndagen den 31 maj som 30-talet föräldrar, syskon och vänner samlades för att se vad ULv-medlemmarna hade att visa upp. Vädermässigt brukar man ha tur med detta arrangemang. Denna gång började det bra men slutade med regn.

Gästerna samlades vid tiotiden runt kaffe med tillbehör i matsalen. Därefter avtågade sällskapet ut i övningsterrängen. Här fick man se hur en bandvagn körde upp framför åskådarna. Den fick stanna upp då den besköts och de som satt i vagnen hoppade ur och besvarade elden. De drog sig bakåt, delvis i skydd av vagnen, under fortsatt eldgivning.

Då detta moment avslutats fick åskådarna träffa sina ungdomar, som förevisade de olika alternativ på förläggning som de rest; några typer av tält och skärmskydd. Allt var

mycket väl maskerat, även det terrängfordon som fraktat dit materielen. Det senare, en terrängbil för transport av 20 soldater, var så välmaskerad att det krävdes hjälp för åskådarna för att hitta den.

Efter en rask promenad tillbaka till Lvbyn var det dags för information om försvaret i allmänhet och om Luftvärnsförbundet i synnerhet. Presentationen genomfördes av Michael Reberg, Lv-förbundets förbundssekreterare, i konferensbyggnadens stora sal, som denna dag var fullsatt p.g.a. det stora besökarantalet.

Eldgivning mot bandvagnen. Ut och besvara elden!

Skärmskydd – en variant på förläggning.

Michael Reberg informerar inför en fullsatt sal.

Välrest och maskerat förläggningstält

Samtliga samlades så för lunch i matsalen. Därefter vidtog avslutningsceremonin för ULv. Traditionenslignat brukar den avhållas på stranden nedanför matsalen. Men så, denna gång regnade det och avslutningen fick ske i konferensbyggnaden dit alla nu begav sig. Detta avslutade ULv-dagen och alla började hemfärden efter en trevlig dag, om än i varierat väder.

Var är terrängbilen?

Avslutningsceremonin fick ske inomhus denna gång.

Krigssjukhuset i berget

Studiebesök i höst vid Södersjukhuset, Stockholm

Foto: Holger Ellgaard

Södersjukhuset.

Södersjukhuset byggdes under andra världskriget, inte långt från den plats där de ryska bomberna slog ner och sprängde ett skjul vid Årstaviken. Under Södersjukhuset döljer sig ytterligare ett sjukhus – det så kallade katastrofsjukhuset.

”Disaster Emergency Center”, DEMC, invigdes 1994 och ligger i ett 4 700 m³ stort bergtrum rakt under sjukhusbyggnaden. Centret har 160 vårdplatser och är i ett krisläge självförsörjande på el och vatten samt radio- och telekommunikation. Bergtrummet kan nås via båt, tåg, bil och helikopter.

Luftvärnsförbundet genomför i höst ett studiebesök på DEMC då vi blir förevisade den imponerande anläggningen, som döljer sig i berget under Södersjukhusets vita funkisfasader.

Information om studiebesöket, tid, plats och anmälan om deltagande presenteras på förbundets hemsida: www.forsvarsutbildarna.se/lv.

Per-Olov Lisén
Förbundsordförande, arrangör.

Förbundsstämman 2015 på Karlberg

Alexander Westman medaljeras av rikshemvärnschefen.

Årets förbundsstämma med Luftvärnsförbundet hölls vid Karlbergs slott i Stockholm den 21 mars.

Försvarsutbildarna har under några år samlat en del av de övriga rikstäckande förbunden i ett gemensamt arrangemang. Nu var det dock första gången Luftvärnsförbundet deltog i detta. Dagen bjöd på en rad intressanta programpunkter.

Inmönstring och lunch inledde dagen. Därefter gjordes i en av de större samlings-salarna en för förbunden gemensam inledning och utdelning av utmärkelser. Rikshemvärnschefen brigadgeneral Roland Ekenberg överräckte utmärkelserna. För Luftvärnsförbundets del innebar det att Olle Eriksson och Lennart Lundberg erhöll Lv-förbundets förtjänstmedalj i guld samt att Ulf Moen och Alexander Westman fick Lv-förbundets förtjänstmedalj i silver.

Olle Madebrink mottog Försvarsutbildarnas förtjänstmedalj i silver och Tomas Toman dess förtjänststecken.

Därefter hölls en gemensam försvars-information på temat ”Insatser i Afrika.” En mycket uppmärksam del i denna var när man via telefonförbindelse, ansluten till lokalens högtalarsystem, samtalade med chefen för den svenska kontingenten vid insatsen i Mali och fick hans syn på uppdraget och omständigheterna där nere.

Efter en kortare kaffepaus var det så dags för de olika förbunden att avhålla sina respektive ordinarie årsstämmor i egna, avdelade lokaler. Dagen avslutades med gemensam middag och samkväm i Kadettmässen. Rikshemvärnschefen deltog även här. Förutom ett intressant och givande dagsprogram bjöd arrangemanget på goda möjligheter till kontakter med personer i de övriga förbunden utöver det egna.

Vårt Luftvärn elektroniskt

Luftvärnsförbundet har beslutat att utöka utgivningen av "Vårt Luftvärn" med två binummer per år, som utsänds elektroniskt under kvartal 2 respektive 4. De omfattar främst inbjudan till våra aktiviteter. Binumren har en lägre ambitionsnivå än huvudnumren, som utges i kvartal 1 och 3. Redaktör för huvudnumren är Björn Kagger och för binumren Michael Reberg.

För att få dig tillsänt de elektroniska numren måste du anmäla din e-postadress till förbundskansliet via: lv@forsvarsutbildarna.se

Aktiviteter hösten 2015

Luftvärnsförbundet

Studiebesök – simulatorer

Vid Amf 1, Berga.

Onsdag 23 september

Mer info på sidan 11

ULv höstaktiviteter 2015

I Norrtälje, Vaddö, Lv 6, Livgardet.

22 augusti till 12 december

Mer info på sidan 4

Studiebesök vid Södersjukhuset

I Stockholm. Exakt tid och plats meddelas senare.

Under hösten 2015

Mer info på sidan 18

Förbundsstämma 2016 och försvarsinfo

I Stockholm. Exakt tid och plats meddelas senare.

Lördag 19 mars 2016

Mer info på sidan 5

*Ja, ditt deltagande behövs!
Kom och trivs på våra aktiviteter.
Hjärtligt välkommen!*

*Senaste nytt, se vår hemsida
www.forsvarsutbildarna.se/lv
och på Facebook "Svenskt Luftvärn."*